

L'entrevista que va sacsejar Madrid

La trobada entre
dirigents d'ETA i
Josep-Lluís Carod-Rovira
va monopolitzar
la política espanyola
durant uns dies
i serà un dels temes
estrella de la campanya
electoral del 14-M.
El paper dels serveis
secrets espanyols
i de la Moncloa
va fer que es passés
d'un PSOE acorralat
a un escenari en què,
en bloc, l'oposició
exigia explicacions
a José María Aznar.

La informació que el 26 de gener publicava el diari *Abc* que revelava els contactes mantinguts a la Catalunya Nord entre el líder d'ERC, Josep-Lluís Carod-Rovira, i dos destacats dirigents de l'organització armada ETA va trasbalsar la capital espanyola, que fins a aquell dia veia caure els fulls del calendari a l'espera d'unes eleccions a les Corts amb poca història i encara menys passió.

El PSOE es va trobar contra les cordes, i José Luis Rodríguez Zapatero, obligat a arriscar. El diumenge 25 de gener dos diaris havien publicat enquestes que marcaven distàncies de més de cinc punts entre socialistes i populars i que atorgaven a Mariano Rajoy una majoria absoluta "tècnica". Entre 170 i 175 escons dels 350 en joc. L'ús fet pel PP dels contactes de Carod i la mala imatge que dels socialistes s'ha transmès a l'opinió pública espanyola, mediatitzada pel PP i els seus mitjans afins, minvaven encara més les magres expectatives electorals del PSOE i qüestionaven seriosament el projecte i l'autoritat del seu líder.

Brutalment pressionat pels barons del partit —especialment José Bono i Manuel Chaves—, Zapatero va abandonar la idea inicial de deixar en mans de Pasqual Maragall i del PSC la resolució de la crisi política en el si del tripartit per exigir, dilluns a la nit, al president de la Generalitat que acceptés la dimissió del seu conseller en cap. Només un gest d'autoritat que fos obeït per Maragall li podia donar crèdit i tornar a situar electoralment el PSOE on era 24 hores abans.

Maragall va obeir a mitges i va donar un respir a Zapatero acceptant la dimissió però deixant que fos Carod, amb l'anunci d'encapçalar la llista d'ERC a les generals, qui sortís del Palau de la Generalitat pel seu propi peu. A partir d'aquí, els socialistes donaven per reforçada l'autoritat de Zapatero, els barons es van calmar i es va decidir passar a l'ofensiva.

L'ofensiva consistia a demanar a José María Aznar i al PP per què no s'havia detingut Mikel Antza i Josu Ternera si el Centre Nacional d'Intel·ligència (CNI) era a les converses i, en tot cas, per què s'havia usat informació dels serveis secrets per desestabilitzar l'executiu català. Un objectiu, aquest últim, perseguit pel PP i pel Govern central des de la firma de l'històric acord al Saló del Tinell de Barcelona. En una estratègia calculada que va agafar el PP a contrapeu, Zapatero va esperar a dimecres per atacar.

La reacció dels socialistes, sumada al cop d'efecte de Carod, va fer que la crisi prengués un caire inesperat. Rajoy, Aznar i els ministres del PP seguien retraient al PSOE els acords amb ERC i carregant contra el líder independentista, a qui tractaven com un delinqüent —"cada moment que passa sense que es posi a disposició de la Justícia per explicar el que sap agreuja la seva responsabilitat", deia el president espanyol des de la Moncloa—. Però la premsa insistia a preguntar-los per l'actuació del servei secret en l'afer. Felipe González denunciava, per exemple, que la prioritat ja no fos usar la maquinària de l'estat per

"Cada moment que passa sense que Carod es posi a disposició de la Justícia per explicar el que sap agreuja la seva responsabilitat", deia José María Aznar des de la Moncloa.

desactivar el terrorisme, sinó per desacreditar els adversaris polítics.

Davant el caire que prenia el cas, el PP va modular el to de Rajoy mentre cedia el protagonisme dels atacs a Aznar. Paral·lelament feia entrar en joc el fiscal general de l'estat, Jesús Cardenal, que des del seu nomenament s'ha mostrat com un dels seus peons més fidels. Si Cardenal havia dit dilluns, dia 26, que no

Ningú dubta que la crisi catalana lluitarà el PSOE en les eleccions espanyoles

apreciava elements delictius en la conducta de Carod, dimecres a la tarda canviava d'opinió i anunciava l'obertura d'unes diligències informatives contra ell que podien acabar en denúncia davant el Tribunal Suprem.

Tot plegat va deixar al descobert dues evidències: en primer lloc, els problemes que, als socialistes, els duu i els durà a àmbit espanyol el seu pacte amb els independentistes catalans i, en segon, l'afany del Govern espanyol i el PP per usar electoralment la lluita antiterrorista. A tall d'exemple, va ser prou significatiu l'engorgiment d'espatlles del ministre de l'Interior, Ángel Acebes, quan dimecres se li preguntava si estava preocupat per l'ús electoralista que algunes formacions polítiques feien del terrorisme.

Encara que el PSOE hagi trampejat prou bé la crisi catalana, les repercussions en les eleccions espanyoles hi seran. Potser Carod no formarà part del Govern català, però ERC seguirà en l'executiu i l'exconseller en cap denunciarà en campanya la subordinació del PSC al PSOE. Aquest fet engreixarà la llista d'arguments del PP, que aquests dies exposa el gruix de les seves propostes econòmiques i socials. La campanya estricta, la centrarà a presentar-se com la garantia efectiva de la unitat d'Espanya. No importaran ja les reunions de la fi dels noranta d'ETA i HB amb alts càrrecs de la Moncloa. Entre aquests hi havia el secretari general de la Presidència, Francisco Javier Zarzalejos, germà del director d'Abc.

Sectors del PSOE encapçalats per dirigents de poc pes orgànic, com ara Diego López-Garrido, Leire Pajín o Álvaro Cuesta, sostenen —en una opinió que troba ressò parcial al PSC, el PSIB, el PSPV o el PSdG— que el partit viu mediatitzat pel domini que el PP té de l'opinió pública perquè no ha sabut desmarcar-se d'Aznar quan calia en assumptes com el model d'estat o les llibertats. I és que el vigent pacte antiterrorista que Zapatero va proposar fa més de tres anys, que Aznar va acceptar sense gaire convenciment i que mai ha agradat a Maragall, ha esdevingut una gàbia poc compatible amb l'entesa amb ERC.

Ferran Casas